

Általános tájékoztatás az ügyfelet megillető jogokról és kötelezettségekről

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (továbbiakban: Air.) rendelkezése szerint adóhatóság az önkormányzat jegyzője, mint önkormányzati adóhatóság.

Az adózó

Adózó az a személy, akinek vagy amelynek adókötelezettségét adót, költségvetési támogatást megállapító törvény, e törvény, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) vagy önkormányzati rendelet előírja.

Adózónak kell tekinteni a bizalmi vagyonekezelési szerződés alapján kezelt vagyont.

Nem minősül adózónak a kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy. A kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy is gyakorolhatja a törvény szerint az adózót megillető jogokat.

A jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülő személyre a fizetési kötelezettségével kapcsolatban e törvény adózóra vonatkozó rendelkezései is megfelelően alkalmazandóak.

A természetes személy adózó akkor rendelkezik eljárási képességgel, ha az ügy tárgyára tekintettel cselekvőképességnek minősül.

Képviselet

Ha törvény nem írja elő az adózó személyes eljárását, helyette törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy is eljárhat.

Jogi személy törvényes képviselőjének eljárása személyes eljárásnak minősül.

Az ellenérdekű adózók képviselétét nem láthatja el ugyanaz a személy.

Jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján a képviseleti jogosultságát igazoló nagykorú tag, foglalkoztatott, kamarai jogtanácsos, ügyvéd, ügyvédi iroda, európai közösségi jogász, nyilvántartásba vett adószakértő, nyilvántartásba vett okleveles adószakértő, nyilvántartásba vett adótanácsadó, könyvvizsgáló, könyvelő, számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetve egyéb szervezet törvényes vagy szervezeti képviselője, foglalkoztatottja, tagja is képviselheti.

Természetes személyt az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján bármely – képviseletre alkalmas – nagykorú személy is képviselheti.

A meghatalmazott a képviseleti jogosultságát – ha azt a rendelkezési nyilvántartás nem tartalmazza – köteles igazolni. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani. Kivétel ez alól az ügyvédnek adott meghatalmazás, ahhoz ugyanis nem szükséges tanúk alkalmazása, ha azt az ügyfél saját kezűleg írta alá.

Közokiratnak minősül a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (1) bekezdése alapján az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon állított ki.

Teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül az okirat, amennyiben a Pp. 325. § (1) bekezdésében foglaltak valamelyike fennáll, így pl.:

- a kiállító az okiratot elejétől a végéig kézírással saját kezűleg írta és aláírta (a gépirással vagy számítógép segítségével történő írás akkor sem egyenértékű a kézírással, ha az a kiállítótól származik);
- két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét – ennek hiányában tartózkodási helyét – olvashatóan is fel kell tüntetni;
- az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,
- ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el.

Nyelvhasználat

Az adóigazgatási eljárás hivatalos nyelve a magyar.

A nemzetiségi civil szervezet nevében eljáró személy, valamint az a természetes személy, aki a nemzetiségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a hatóságnál használhatja nemzetiségi nyelvét. A nemzetiségi nyelven benyújtott kérelem tárgyában hozott magyar nyelvű döntést a hatóság az adózó kérésére a kérelemben használt nyelvre lefordítja.

Ha az adóhatóság nem magyar állampolgár, a magyar nyelvet nem ismerő természetes személy adózó ügyében magyarországi tartózkodásának időtartama alatt hivatalból indít azonnali eljárási cselekménnyel járó eljárást, az adóhatóság gondoskodik arról, hogy az adózót ne érje joghátrány a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt.

A magyar nyelvet nem ismerő adózó – a fordítási és tolmácsolási költség előlegezése és viselése mellett – az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó esetekben is kérheti, hogy az adóhatóság bírálja el az anyanyelvén vagy valamely közvetítő nyelven megfogalmazott kérelmét.

Kapcsolattartás

Törvény eltérő rendelkezése hiányában a kapcsolattartás formáját az adóhatóság tájékoztatása alapján az adózó választja meg

Az adóhatóság írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben (továbbiakban: Eüsztv.) meghatározott elektronikus úton vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton tart kapcsolatot az adózóval és az eljárásban résztvevőkkel.

Az adózó a választott kapcsolattartási módról más – az adóhatóságnál rendelkezésre álló – módra áttérhet.

Az Eüsztv. 1. § 23. pontjában nevesített gazdálkodó szervezetek kötelesek adóügyeiket elektronikusan intézni. Ide tartoznak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 7. § (1) bek. 6) pontja alapján többek között a gazdasági társaságok, a szövetkezetek, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepei, az állami vállalatok, az egyéb állami gazdálkodó szervek, a végrehajtói irodák, a közjegyzői irodák, az ügyvédi irodák, az egyéni cégek, továbbá az egyéni vállalkozók, az egyesületek, a köztestületek, valamint az alapítványok.

A gazdálkodó szervezetek esetén 2019. január 1-jétől kizárólag a cégkapu használható.

Az egyéni vállalkozók 2018. január 1-jétől elektronikus kapcsolattartásra és elektronikus ügyintézésre kötelezettek önkormányzati adóhatóságunk felé; kizárólag az ügyfélkapu szolgáltatással (KÜNY-regisztrációhoz kapcsolódó tárhely) jogosultak az elektronikus kapcsolattartásra.

Magánszemélyek az ügyfélkapu szolgáltatással (KÜNY-regisztrációhoz kapcsolódó tárhely) jogosultak az elektronikus kapcsolattartásra. E tárhelyen keresztül megvalósított kommunikáció minden tekintetben megfelel a hitelességi feltételeknek, így az maradéktalanul kiváltja a papír alapú levelezést.

Fokozott védelem

A kiskorút, a cselekvőképtelen vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorút, valamint a fogyatékossgal élő személyt az adóigazgatási eljárásban fokozott védelem illeti meg, ezért

- tárgyaláson történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő meghallgatása az érdekeit nem sérti,
- lehetőség szerint a lakóhelyén, illetve tartózkodási helyén kell meghallgatni,
- akkor hívható fel személyes nyilatkozattételre, és akkor hallgatható meg tanúként, ha ezt állapota megengedi, és személyes nyilatkozata vagy tanúvallomása más módon nem pótolható, valamint
- az egyenlő esélyű hozzáférést számára biztosítani kell.

Az, aki nem cselekvőképés, nyilatkozattételre csak akkor hívható fel, illetve tanúként akkor hallgatható meg, ha nyilatkozatot, illetve tanúvallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője, vagy – érdekellentét esetén – eseti gondnoka vagy eseti gyámja (a továbbiakban együtt: eseti gondnok) ehhez hozzájárul. A szóbeli nyilatkozat, illetve a tanúvallomás megtételére csak a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok jelenlétében kerülhet sor, az írásbeli nyilatkozathoz a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok aláírása szükséges. A cselekvőképtelen tanú meghallgatása esetén a hatóság mellőzi a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést.

Ha az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, vagy a meghallgatás helyett a jelen lévő hallássérült írásban is nyilatkozatot tehet. Ha az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a jelen lévő adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője beszéd fogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.

Iratbetekintés joga

Az adózó jogosult az adózásra vonatkozó iratok megismerésére. Minden olyan iratba betekinthez, arról másolatot készíthet vagy kérhet, amely jogainak érvényesítéséhez, kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges.

A tanú a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemléről készített iratba tekinthez be.

Más személy akkor tekinthez be a személyes adatot vagy törvény által védett titkot (a továbbiakban: védett adatot) tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

Nem lehet betekinteni

- az adóhatóság, illetve a felettes szerv döntés-előkészítéssel összefüggő belső levelezésébe,
- a nemzetközi információcsere keretében más államból érkező megkeresés irataiba,
- a döntés tervezetébe,

- az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatait tartalmazó jegyzőkönyvbe, ha az adóhatóság ezen adatokat zártan kezeli,
- a minősített adat védelméről szóló törvényben foglalt személyi feltételek teljesülésének hiányában a minősített adatot tartalmazó iratba,
- a védett adatot tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja,
- az iratnak azon részébe, amelynek megismerése a más személyre vonatkozó, adótitkot érintő rendelkezésbe ütközik,
- a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti szignalizáció keretében az adóhatóság részére megküldött megkeresés irataiba.

Az idézett jogai és kötelezettségei

Azt, akinek személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, az adóhatóság kötelezi, hogy a megjelölt helyen és időpontban jelenjen meg. Ha az idézett személy kora, egészségi állapota vagy más méltányolható ok miatt az adóhatóság előtt nem képes megjelenni, az idézett személyt a lakóhelyén vagy tartózkodási helyén kell meghallgatni.

Ha az idézett személy a szabályszerű idézésnek nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki, vagy utólag megfelelően nem igazolja, vagy az idézésre meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki, eljárási bírsággal sújtható.

Ha az idézett személy az idézésre nem jelent meg, és távolmaradását nem mentette ki, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: rendőrség) útján elővezetethető. Az elővezetés foganatosításához az ügyésznek az eljáró adóhatóság vezetője által kért előzetes hozzájárulása szükséges.

Ha az idézett személy igazolja a távolmaradásának vagy eltávozásának menthető indokát, az adóhatóság visszavonja az eljárási bírságot megállapító és az elővezetést elrendelő végzést.

Nyilatkozattétel

Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, az adóhatóság az adózót nyilatkozattételre hívhatja fel.

Tanú kötelességei és jogai

A tanúként idézett személy – az Air-ban meghatározott kivétellel – köteles tanúvallomást tenni.

A tanú a vallomástételt megtagadhatja, ha az adózó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) szerinti hozzátartozója (a továbbiakban: hozzátartozó), vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti médiatartalom-szolgáltató (a továbbiakban: médiatartalom-szolgáltató), vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy – a jogviszonya megszűnése után is –, és a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné, vagy diplomáciai mentességben részesülő személy.

Szemle

Ha a tényállás tisztázására ingó, ingatlan (a továbbiakban együtt: szemletárgy) vagy személy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, az adóhatóság szemlét rendelhet el.

A szemletárgy birtokosát – ha az a szemle eredményességét nem veszélyezteti – a szemléről előzetesen értesíteni kell.

A szemletárgy birtokosának távolléte – ha jelenléte nem szükségszerű – nem akadály a szemle megtartásának.

Ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését nem rendelték el, a szemlén az adózó jelen lehet.

A szemle megtartása során – az ismert tulajdonos értesítésével egyidejűleg – a szemletárgy birtokosa kötelezhető a szemletárgy felmutatására, illetve arra, hogy az adózót a szemle helyszínére beengedje.

A szemle során az adóhatóság eljáró tagja jogosult különösen a szemlével érintett területre, építménybe és egyéb létesítménybe belépni, bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálni, felvilágosítást kérni, illetve mintát venni.

Az eljárás akadályozásának következményei

Ha az adózó vagy az adózónak nem minősülő személy az eljárást akadályozza, eljárási bírsággal sújtható.

Ha az eljárás egyéb résztvevője a kötelezettségét önhibájából megszegi, az adóhatóság az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi, illetve eljárási bírsággal sújthatja.

Ellenőrzési eljárás

Az adóhatóság az adótörvényekben és más jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapítása, a kötelezettségek teljesítésének előmozdítása érdekében ellenőrzést folytat.

Az adózó köteles az adóhatósággal az ellenőrzés során együttműködni, az ellenőrzés feltételeit a helyszíni ellenőrzés alkalmával biztosítani, az adóhatóság felhívására az adóhatóság által meghatározott módon nyilatkozatot tenni.

Az adózó az iratokat és az adózással összefüggő, elektronikus adathordozón tárolt adatokat felhívásra az adóhatóság által közzétett formátumban rendelkezésre bocsátja, illetve az ellenőrzéshez szükséges tények, körülmények, egyéb feltételek megismerését biztosítja. Az ellenőrzés során az adózó és foglalkoztatottja az adóhatóság részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadja. Nem kötelezhető az adózó olyan nyilvántartás, összesítés, számítás elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő.

Ha az adózót adómentesség, adókedvezmény illeti meg, ezt okirattal vagy más megfelelő módon köteles bizonyítani.

Jogorvoslat

Az adóhatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. Az adóhatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

Önálló fellebbezésnek van helye az első fokon hozott alábbi végzések ellen:

- az eljárást megszüntető,

- a kérelmet visszautasító,
- a bevallás, az adatbejelentés, a bejelentés, a fellebbezés vagy egyéb jogorvoslat határidejének elmulasztásával kapcsolatban benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
- az iratbetekintési jog korlátozását elrendelő,
- az adózó ismételt ellenőrzésre irányuló kérelmét elutasító,
- a biztosítási intézkedés, illetve az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséről szóló,
- az eljárási bírságot kiszabó,
- a többletköltségek megtérítésére kötelező,
- az eljárási költség viselésével kapcsolatos, a költségmentességi kérelmet elutasító,
- a kézbesítési kifogás tárgyában hozott elutasító,
- az áru hatósági felügyelet alá vonását elrendelő
- a visszatartási jog gyakorlásáról rendelkező, valamint
- a hatósági átvételéről rendelkező
- az adatok zárt kezelésére irányuló kérelmet elutasító.

Fellebbezés benyújtására az jogosult, akire a döntés rendelkezést tartalmaz.

A fellebbezést és a fellebbezést alátámasztó bizonyítékokat az írásba foglalt döntés közlésétől számított tizenöt napon belül, utólagos adómegállapítás esetén harminc napon belül lehet előterjeszteni. A fellebbezést a megtámadott döntést hozó adóhatóságnál kell előterjeszteni.

A fellebbezésre jogosult a fellebbezési határidőn belül a fellebbezési jogáról lemondhat. A fellebbezési jogról való lemondást tartalmazó nyilatkozat nem vonható vissza.

Eljárási költség

Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az adóztatás és az adóigazgatási eljárás költségeit – a lefoglalt dolog elszállításának és megőrzésének, valamint a végrehajtás költségeinek kivételével – az önkormányzat viseli.

Ha az eljárás során az adózó rosszhiszeműen gyakorolta a jogait, és emiatt az eljárásban az állam, illetve az önkormányzat terhére további költségek merültek fel, azt az adózónak kell megfizetnie.

Költségmentesség

Az adóhatóság annak a természetes személy adózónak, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére, vagy törvényben meghatározott más fontos okból költségmentességet engedélyezhet.

A költségmentesség az eljárási költség előlegezése és viselése alóli teljes vagy részleges mentességet jelent.

A költségmentesség a kérelem előterjesztésétől kezdve az eljárás egész tartamára és a végrehajtási eljárásra terjed ki.